



Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCCII. Auctoratus ob sepeliendum patrem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

debuisti. Circumscriptus sum, ancillam putavi, necessitatem raptoris agnovisti. Non puto te objicere, quod nuptias optavit, sed nec ago, imputo: sicut ne gratulor quidem hoc matrimonio. Mihi magis convenisset gener cum quo mihi par convictus, apud quem si forte cœnarem, uxor ministraret. Tu tamen quid circumscriptioe ista perdidisti? uxorem non habes locupletem, nihil enim magis, quam pecuniam desideras. O te dignum qui duceres parem! Tunc scires quæ discordiæ, quæ contentiones, quam frequens mentio dotis, quam erecta ex æquo cervix. Utique in his tuis deliciis, in his cupiditatibus tibi liceret amare aliquam ancillam, deperire aliquam ministrarum. At nunc habes uxorem non ambitiosam, non exacturam comitatus, sed quæ tota ex tuo vultu pendeat. Laborare consuevit, habebis ancillam. Tu tantum, etiam si quid ego offendi, mihi irascere. Nihil illa fecit, nihil peccavit, iussa fuit: in ministerio patri paruit, ad illam hoc tantum pertinet, quod optavit.

CCCII.

Auctoratus ob sepeliendum patrem.

GLADIATOR IN QUATUORDECIM GRADIBUS NE SEDEAT. Quidam ut patrem sepeliret, auctoravit se: die muneris productus ¹ sub titulo causæ, rudem, postulante populo, accepit: postea ² patrimonium statutum per leges Equitibus acquisivit, prohibetur gradibus.

DECLAMATIO.

POSTEA dicam qua causa pene gladiator factus sit, postea hoc quod objicitur in laudem vertam, interim incipere libet

¹ *Sub titulo causa.*] Patris sepeliendi ergo: non quæstus causa, sed virtutis & humanitatis. *Ærodius.*

² *Patrimonium statutum per leges.*] Quod erat sesteritium quadringentorum millium. Hic ordo Equestris jus habuit Romæ in quatuordecim ordinibus spectandi, lege Roscia theatri: Senatores

in Orchestra, cum ante S. Ælium Petum, & C. Cornelium Cethegum Censores, omnes in cavea promiscue sederent spectarentque. Sicut autem aucto patrimonio, hæc prærogativa sedendi in quatuordecim acquirebatur, ita si qui decoquerent aut inter infames haberentur, quales sunt ii qui artis ludicæ

ff

pronun-

libet ab ipsa lege. Jus certe sedendi implet ingenuitas & census. Quærendum est ergo an hic, gladiator sit, aut fuerit. Non sumus magni legis interpretes: non ludum, nec arenam, nec ¹ armorum scientiam complexa est, sed gladium. Cui dubium est id exigendum esse in eo, ex quo nomen gladiatoris ductum est? Gladiator igitur est, qui in arena populo spectante pugnavit. Nam neque orator est, qui nunquam egit causam: neque accusator, qui reum in iudicium non deduxit: neque reus, qui causam non dixit. Videamus & ipsius periculi causam. Quæro an si creditor ² post datam pecuniam, operas remisisset, diceres eum gladiatorem fuisse? In ludo fuit. Fuerunt doctores, & medici, & ministri: ³ neque tamen in illo nomine tenentur. Pro ductus est, & alii multi, spectaculi gratia. Sed affuit pugnae. Sed animum teneris: cum præsertim hic ordo ex laude militiæ hoc nomen acceperit. Non ergo pugna per se turpis est, ⁴ sed inhonesta pugna. Dedit enim & familiis nomina: hinc Corvini, ⁵ hinc Torquati, hinc Opimi. Illum ergo majores prohibuerunt theatro, qui utilitate, qui gula se auctorasset. Mutuatus est pecuniam, ut patrem sepeliret: mutuatus unde potuit: & quo turpius putas esse sic mutuari, hoc honestius fecit. Vidit enim quid sibi accidere possit auctorato: sed illud crudelius putavit, si pater insepultus jaceret. Gladiatores sepeliuntur. Isti accusato-

res,

pronuntiandive causa in scenam prodissent, jus id amittebant. Seneca lib. 2. declam. 1. Senatorium gradum, gradus ascendere facit. Census Romanum quidem à plebe discernit: census in castris ordinem promovet: censu in foro iudex legitur, &c. *Idem.*

¹ *Armorum inscientiam.*] Alii, *scientiam.* Pith.

² *Post datam pecuniam operas remisisset.*] Quas ut debitor in Arena pugnaret, locaverat. Cajus l. 3. de iis qui not. infam. Qui operas suas locavit, ut prodiret artis ludicrae causa, neque prodit,

non notatur, quia non est res adeo turpis, ut etiam consilium puniri debeat: nisi si cum bestiis esset pugnaturus. l. 1. §. bestias. ff. de postuland. *Ærodius.*

³ *Neque tamen in illo nomine tenentur.*] Tolle præpositionem. *Gronovius.*

⁴ *Sed affuit pugnae.*] *Vet. cod. pugna.* Pith.

⁵ *Hinc Torquati, hinc Opimi.*] *Opimios* novimus, sed pugnam aliquam spoliolorum opimorum iis hoc nomen dedisse legimus nusquam. Forte: *hinc Coriolani, hinc Torquati, hinc Corvini.* *Gronov.*

res, ¹ & Cimoni illi, ² qui patris corpus vicario corpore redemit, crimen darent. Sed indicavit populo, quare venisset in ludum non pugnaturus. Tunc ut notius fieret exemplum, tum te, popule, iudicii tui poeniteret. Quomodo postea vixit? quam frugaliter acquisivit? quam parce? quam laboriose? Ausim dicere neminem sic ex hoc ordine, nec ex alio.

CCCIII.

Proditionis rei fortes.

PRODITIONIS REI CAUSAM DE VINCULIS DICANT. Qui rei facti erant, ruptis vinculis fortiter fecerunt. Præmio petunt, ut soluti causam dicant.

S E R M O.

An reis dandum præmium, an proditionis reis, an his quos non civitas armavit, an contra legem dandum sit, & hanc legem, & hoc tempore, an tollatur summa legis, etiam si vis extenuetur qua mente petant, quid utilius.

CCCIV.

Tria præmia divitis sacerdotis.

SACERDOS TRIA PRÆMIA ACCIPIAT. VIRO FORTI PRÆMIUM. Divites sacerdos inimici pauperis filium sacrilegum, uno præmio liberavit. Eundem in adulterio damnatum, secundo præmio absolvit. Bello patriæ, pauper fortiter fecit, filius ille deseruit. Vult eundem tertio præmio sacerdos liberare, petit præmio vir fortis pater, ut occidatur.

DECLAMATIO.

Utra lex antiquior? belli utique prior. Sacerdotium, pacis res est. Tua ad unum pertinet, hæc ad omnes. Mihi

¹ *Et Cimoni illi.*] Cimon filius fuit Miltiadis, cujus damnati peculatus, & in vinculis mortui, cadaver obligatum pro multa vicario corpore redemit ut sepeliret. Hunc Cimonem Callias postea redemit, & ei filiam suam collocavit, quam cum Cimon in adulterio deprehensam occidisset, ingrati eum Callias accusavit. Seneca lib. 9. declam. 1. & lib. 5. controv. 25. Sed hæc paullo aliter narrantur à Plutarcho in vita Cimo-

nis. De sepultura Seneca alio loco, l. 8. declam. 4. Quid est miserius in vita, quam velle mori? quid in morte, quam sepeliri non posse? Omnibus natura sepulturam dedit: naufragorum, idem fluctus qui expulit: suffixorum corpora crucibus in sepulturam suam defluunt: eos qui vivi uruntur, poena uruntur, poena funerat, &c. *Erodianus.*

² *Qui patris corpus vicario corpore redemit.*] Lege: *Isti accusatores & Cimoni illi.*